

»temeranda." Neque verò dubitandum est, ejusmodi Imperiales Constitutiones ad Ecclesiæ votum, atque Episcoporum suggestionem emanasse; siquidem in *Codice Canonum Ecclesiæ Africanæ can. 61.* legimus, Patres Africanos, in quadam Synodo congregatos, ab Imperatore Honorio petendum decrevisse, ut Dominicis, aliisque Deo sacris diebus spectacula, & ludos amoveri juberet. *Necnon & illud petendum, ut spectacula theatrorum, cæterorumque ludorum, die Dominica, vel cæteris Religionis Christianæ diebus celeberrimis, amoveantur, tom. 1. Collectionis Harduini col. 898.* Mirum autem non est, Ecclesiarum Antistites tantoperè exoptasse, ut saltem diebus Dei cultui specialiter destinatis illa removerentur profana oblectamenta, quibus ullo unquam tempore adesse, à Christiana professione per quam alienum reputarunt; quod constat ex Synodo Carthaginensi III. *can. 11.* Trullana *can. 51.* aliisque innumeris Conciliorum sanctionibus, & Patrum sententiis, quas collegit Thomassinus *de vet. & nov. Eccles. discipl. part. 3. lib. 3. cap. 42. & 43.*

VIII. Tertium denique S. Caroli decretum ab iis solùm poterat novitatis insimulari, quibus pristini Christianorum mores essent prorsus ignoti; siquidem, statim ac Christianis potestas facta est publica Templum construendi, diversa intra eorundem ambitum sunt loca constituta, in quibus viri à mulieribus separati consisterent; quin immò non desunt rerum Ecclesiasticarum indagatores, qui hanc ipsam divisionem ab Apostolis factam affirmant; & quamquam his refragetur mox allegandus Chrysostomus, negari tamen non potest, paulò post Apostolorum ætatem, eam fuisse in Ecclesia usitatam. Auctor enim *Constit. Apost.*

lib. 2. cap. 57. de hac separatione, tamquam de consuetudine loquitur in tota Ecclesia vigente; jubetque, Diaconissas custodire introitum mulierum, Ostiarios verò januæ præesse, qua viris in Ecclesiam patet aditus: *Ostiarii stent ad virorum introitus, quos custodiant; Diaconisse verò ad mulierum.* Ejusdemque divisionis, veluti rei notissimæ atque ubiquè usu receptæ, meminere Cyrillus Hierosolymitanus *præfat. in Cathech. num. 14.* Augustinus *de civit. Dei lib. 2. cap. 28.* Socrates *lib. 1. cap. 17.* aliique passim. Ut plurimum verò ea divisio facta erat ligneis parietibus, sicuti colligitur ex Chrysostomo *homil. 73. al. 74. in Matthæum. tom. 7. Oper. pag. 712.* ubi de ejusdem separationis origine hæc habet notatu digna: "Oporteret, utiquè in-
»tus esse murum, qui vos à mulie-
»ribus sequestraret. Quia verò id non
»vultis, necessarium esse putarunt
»patres nostri, ut saltem ligneis tabu-
»lis vos separaremus. Ut à senioribus
»ego audivi, initio hi parietes non
»fuere: In Christo enim Jesu non est
»mas, neque femina. Apostolorum
»quoque tempore unà viri, & mu-
»lieres erant. Nam tunc viri verè viri
»erant, & mulieres mulieres. Nunc
»verò contrà, mulieres meretricum
»sibi mores assumpserunt, viri autem
»ab equis furentibus nihil differunt."
Aurea hæc Chrysostomi verba forsàn perpendens S. Carolus Borromæus, secumque non immeritò reputans, magis in nostram, quam in Chrysostomi ætatem quadrare, eandem virorum à mulieribus separationem in Mediolanensibus Templis fieri voluit, quam & nos Romæ factam vidimus in Ecclesia S. Martini ad Montes, ubi, quandiu vixit Ven. Cardinalis Thomassinus, ejusdem Ecclesiæ titularis, stationes virorum, & mulierum, in-
ter-

terjecto ligneo muro, sejungebantur, quod etiam narrat Berninus in *ejusdem Cardinalis vita cap. 19.*

IX. Verùm quamquam S. Caroli decreta vetustissimis Ecclesiæ sanctionibus, consuetudinibus, & moribus nulla ex parte non responderent, nihilominus novitatis notam non evasere; cujus obtentu plerique turbulenti homines non dubitarunt, illa acriter impugnare, eorumque auctorem Carolum, veluti novatorem, palam, & publicè traducere. Ab hac calumnia ut se vindicaret sanctissimus Archipræsul, Gregorium XIII. universalem Ecclesiam tunc moderantem, adiit; eique causas exposuit, cur necessarium duxerit, gliscentibus in sua Dioecesi adversus priscam disciplinam abusibus, prædictis salubribus Constitutionibus obviare. Quia autem paulò post Legati Romam pervenerunt à Mediolanensi Magistratu, instigante civitatis Governatore, missi, ut iisdem decretis apud Pontificem intercederent, Carolus, quo liberitùs cum Pontifice agere possent, statim ab urbe discessit. Pontifex, auditis Legatis, negotium examinandum commisit nonnullorum Cardinalium Congregationi, à quibus aliquot Theologi, & Canonistæ fuere in consilium acciti. Istorum suffragia nos præ manibus habuimus, atque ex iis pleraque S. Caroli decretis hanc unicum ob causam obstitisse deprehendimus, quod inveteratis Dioecesis Mediolanensis moribus contrairent. At meliori sanè consilio Gregorius Caroli Edicta, non cum hodiernis corruptellis, sed cum priscis Ecclesiæ institutis, sacrisque canonibus, in quibus erat apprimè versatus, contulit, eaque his adamussim congruere videns; spretis contrariis Theologorum suffragiis, suis Apostolicis litteris confirmavit, & Mediolanenses Legati, qui à Romanis per jocum appellaban-

tur *Oratores Bachanalium*, eò quod præcipuè ad Urbem accessissent, ut Bacchanalium jura tuerentur, & ampliarent, re infecta in patriam remearunt. Totam hujus rei historiam quam leviter tetigerunt sacræ Rotæ Auditores in Relatione causæ Canonizationis S. Caroli *part. 2. arg. 20.* ex professo referunt Carolus à Basilica Petri *de Vita, & rebus gestis S. Caroli lib. 5. c. 7. & seq.* Joannes Petrus Guissanus in *Vita S. Caroli lib. 6. cap. 3. & 4.* Episcopus Antonius Godeau in *Elogiis Episcoporum, elog. 98. pag. 640. & in Vita ejusdem S. Caroli c. 23. 24. & 25. l. 1.* Possevinus *de Vita & actione S. Caroli c. 10. 16. 20. & 25.*

CAPUT II.

De falsa nota novitatis, quæ opponitur Constitutionibus Synodalibus, quibus ordinandorum multitudini modus imponitur, ac regulæ, & remedia canonica præscribuntur, ut Clericorum Ordinationes debito modo fiant.

Nihil facilius est, quam ut Episcopo ad alicujus Ecclesiæ regimen assumpto in locum alterius, à quo, propter facilitatem in Clericis faciendis, iisque promovendis, universa Dioecesis relicta sit Ecclesiasticis hominibus referta, si ipsi propositis edictis, & Synodalibus decretis, abusu modum imponere, & canonicas cautelas, quibus fructuosæ sacrorum Ordinum collationi sapientes provisum est, in usum revocare velit, novatoris notam, licet immeritò, incurrat, ejusque Edicta, atque decreta novitatis nomine traducantur. Eodemque modo in hominum censuram incidere solet Episcopus, qui dum finitimarum Dioecesium Præsules in conferendis

Ordinibus faciles, & liberales se exhibent, pactius ipse, & cautius hac in re procedendum sibi esse putat.

II. Sanè hoc primum negari nequit, eujuscumque gradus dignitatem ex magno numero eorum, quibus confertur, vilesce. Qua de re celebre est S. Hieronymi effatum, qui cum videret, temporibus suis magnum esse Presbyterorum, minorem autem Diaconorum numerum, in sua epist. 146. num. 2. ita scripsit. *Diaconos paucitas honorabiles, Presbyteros turba contemptibiles facit.* Secundò constat, hunc semper Ecclesiæ spiritum, atque constantem illius mentem fuisse, paucos ut potius, sed bonos haberet Ministros, quam multos inutiles, & pravos. Ita sensit Concilium Lateranense sub Innocentio III. cap. 27. cujus verba sunt, quæ sequuntur: "Satius est paucos bonos, quam multos malos habere ministros." *Quibus consona sunt ea quæ leguntur in Can. Tales, distinct. 23. ibi:* "Melius est, Domini Sacerdotium paucos habere ministros, qui possint dignè opus Dei exercere, quam multos inutiles, qui onus grave Ordinatori adducant." Tertio, non aliunde, quam ex magna eorum, qui ordinantur, multitudine evenire dicendum est, ut in Sanctuarium irumpant, qui eo ingrediendi digni non erant, juxta verba Prophetæ *Thren. cap. 1. Vidi gentes ingressas Sanctuarium suum, de quibus præceperas, ne intrarent in Ecclesiam tuam;* seu, ut apertis verbis id, quod vulgò accidit, eloquamur, tot numero Sacerdotes passim conspiciantur, non modò sordidam, ac mendicam vitam agentes, verùm etiam, quod gravius est, carceribus ob crimina inclusi, & in triremibus enormium delictorum pœnas luentes. "Ex facilitate manus imponendi factum est, ut

"hoc tempore sit propè infinita turba Clericorum, quorum plurimi non aspirant ad sacros Ordines, ut sit Dominus pars eorum; sed vel ut subtrahant se à foro seculari, vel ut subsidium quærant vitæ temporalis, vel ut ad honores Ecclesiasticos aliquandò ascendant. Atque hinc fit, ut multi circumeant, cum magna jactura Ecclesiastica dignitatis, sordidi, ac penè nudi stipem ostiatim mendicantes, alii verò, quod multò gravius est, culpa sua etiam Sacerdotes inveniantur in publicis carceribus, vel catenis alligati in triremibus cum ultima hominum fæce ad remos trahendos assidua fustigatione cogantur." Ita conqueritur Venerabilis Robertus Cardinalis Bellarminus in suo opere *de gemitu columbæ, lib. 2. cap. 5.* Nos verò plura de hoc argumento persequi necessarium non ducimus, cum jam satis de hoc ipso egerimus, & in secunda ex nostris Institutionibus Bononiæ promulgatis, & in epistola encyclica, ad universos Episcopos initio Pontificatus nostri conscripta, quæ extat *Bullarii nostri tom. 1. n. 2.* cumque præterea erudita extet Dissertatio Sacerdote Agnello Honorato Canonico Aversano in lucem edita, in qua collectum reperitur, quidquid antiquis, ac recentibus temporibus summorum Pontificum, aut Conciliorum decretis hac de re constitutum fuit.

III. Ex disciplinæ veteris more, quicumque Ecclesiasticis officiis, & Ordinibus destinabatur, educationem suscipere debebat in convictu, ac veluti Seminario Episcopi, qui hac ratione de illius indole, moribus, vocatione, & progressu optimè certior fiebat. S. Augustinus *serm. 355. al. 49. de diversis num. 6. Oper. tom. 5. p. 2. col. 1383.* de se ipso ita testatur: "Certè ego sum, qui statueram, sicut nostis, nul-

"nullum ordinare Clericum, nisi qui mecum vellet manere, ut, si vellet discedere à proposito, rectè illi tollerem Clericatum, quia desereret sanctæ societatis promissum, cœptumque consortium." De universa ratione à S. Augustino servata quoad educationem eorum, quibus Ecclesiæ munera committenda erant, latè agit Abbas Benvenuti in Historia vitæ ejusdem Sancti, quam ex illius Operibus desumpsit, *lib. 4. cap. 2. num. 7.* De aliorum verò Episcoporum disciplina illius institutis consentanea, ac tum superius à nobis est, ubi de Seminariis Episcopalibus sermonem habuimus; & post primam hujusce Operis nostri editionem, idem argumentum eruditè tractatum est à Canonico Joanne de Joanne, in *Historia Seminariorum Clericalium, cap. 6.*

IV. Ex ejusdem pariter disciplinæ præscripto hoc inconcussè servatum novimus, ut quicumque Ecclesiasticum aliquem Ordinem susciperet, certè alicujus Ecclesiæ servitio manciparetur, cui in adepto Ordine ministrare deberet. Neque verò hujusmodi Clerico licebat Ecclesiam illam deserere, cui in sua Ordinatione addictus fuisset; sed, si fortè id sine Episcopi venia fecisset, aut Ordinem ipsum in alia Ecclesia, præterquam de licentia ejusdem Episcopi, exercuisset, suspensionis pœnam incurrebat. Qua de re perspicua est sanctio Concilii Arelatensis, anno 314. celebrati, *canone 2.* cum quo concordat ejusdem Concilii *can. 21.* Postmodum in Concilio Generali Nicæno, *canone 15.* statutum fuit, ne Episcopi, Presbyteri, aut Diaconi, ab iis Ecclesiis, pro quibus ordinati essent, ad alias demigrarent; quem canonem Gratianus refert *causa 7. quæst. 1. can. Non oportet Episcopum,* Idemque *distinct. 70. can. Neminem*

Chalcedonensis canonem sextum, quo vetitæ sunt Ordinationes Clericorum, qui alicujus peculiaris Ecclesiæ ministeriis non addicantur.

V. Duobus his Ecclesiasticæ disciplinæ veluti repagulis id planè obtinebatur, ut & ingressus in Clerum, & ad sacras ordinationes aditus, quantum fieri poterat, immerentibus interclusus maneret, & ne via aperiretur Ecclesiasticorum ministrorum numero nimis augendo. Cum enim omnes illius Ecclesiæ, cui inserviebant, sumptibus alerentur, Ecclesiarum autem redditus non excedentes, haud immensi, sed certa demùm mensura definiti essent, numquam fieri poterat, ut Clericorum numerus plus æquo excresceret, cum Ecclesiarum usui, atque redditibus respondere deberet. Idemque ordo, ac systema secularium quoque Legum præsidio fulciebatur, per quas Ecclesiasticorum canonum observantiæ provisum erat; ut colligitur *ex l. 23. Cod. Theod. de Episcopis, & Clericis,* quæ in Codicem Justinianum à Triboniano relata fuit, *lib. 1. tit. 3.* & ex ipsius Justiniani novella tertia, cujus rubrica sequentibus verbis concepta est: *Ut determinatus sit numerus Clericorum sanctissimæ majoris Ecclesiæ; & cæterarum Ecclesiarum;* necnon ex aliis monumentis, quæ in laudata Agnelli Honorati Dissertatione *pag. 67. & seq.* collecta habentur.

VI. Antiquæ hujusmodi disciplinæ leges hodiernis quoque temporibus pristinam auctoritatem retinent; sed adeo remissè in earum observantia proceditur, ut sua propemodum efficacia destitutæ videri possint, nisi Ecclesiarum Præsules, quantum per arduas rerum, ac temporum circumstantias licebit, earum vigorem sustinere nitantur. Nam Episcopalia convictum, qui

qui adolescentium ecclesiasticorum erant scholæ, locum, & vices nunc obtinent Clericorum Seminaria, ut alibi dictum est. Verum quot adhuc reperiuntur Dioceses Seminario carentes? Quam multa sunt Seminaria, in quibus non omnes Magistri adsunt, per quos futuri Ecclesiæ ministri in disciplinis instituto suo necessariis erudiantur? Quam multa sunt, in quibus adolescentes certo dumtaxat annorum numero aluntur, deinde ab iis dimittuntur eo potissimum tempore, quo majoris custodiæ, & solidioris institutionis egerent, ut in viros Ecclesiasticis muneribus idoneos evaderent? Quam pauca denique sunt Dioceses, in quibus exactè servetur hoc veteris disciplinæ caput, neminem ad Ordines admittendi, qui in seminario educatus non fuerit, quique non inde rectè in Clericatum deveniat? Augustinum superius audivimus palam profitentem, nullum se Clericum ordinatum, qui secum in Episcopo manere nolle, qui autem à suo convictu discedere voluisset, eum Clericatu dejecturum. Ab hac agendi methodo nequaquam recedendum sibi esse duxit, quantumvis magnas difficultates animo prospiceret, quæ sibi in eo proposito perseveranti obijciendæ erant: «Novi erant (inquit loc. cit.) quia, «si aliquem hoc facientem degradare «voluero, non ei deerunt patroni, «non ei deerunt suffragatores, & hic, «& apud Episcopos, qui dicant: «Quid mali fecit? Non potest tecum «tolerare istam vitam; extra Episcopium vult manere, & de proprio «vivere; ideo non debet perdere Canonatum? Ego scio quantum mali «sit profiteri sanctum aliquid, nec «implere.»

VII. Quod autem pertinet ad singulos Clericos certè alicujus Ecclesiæ ministerio adscribendos, non modò

Chalcedonensis Concilii disciplina de medio sublata non est, quinimò nova confirmatione instaurata, & recenti vigore donata fuit per Concilii Tridentini decretum, quod legitur, *sess. 23. cap. 16. de reform.* «Cum nullus debeat ordinari, qui iudicio sui Episcopi, non sit utilis, aut necessarius suis Ecclesiis, sancta Synodus, vestigiis sexti canonis Concilii Chalcedonensis inhærendo, statuit, ut nullus in posterum ordinetur, qui illi Ecclesiæ, aut pio loco, pro cuius necessitate, aut utilitate assumitur, non adscribatur, ubi suis fungatur muneribus, nec incertis vegetur sedibus; quod si locum, inconsulto Episcopo, deseruerit, ei sacrorum exercitium interdicitur.» Atque hujus decreti observantia disertis verbis inculcata conspicitur in celebri Constitutione Innocentii XIII. quæ incipit *Apostolici ministerii*, quam is quidem pro restauranda in Hispaniarum Regnis Ecclesiastica disciplina edidit; at Benedictus XIII. illius Successor, eandem ab omnibus per Orbem Episcopis pro norma haberi volens, alia Constitutione, cujus initium est *In supremo*, solemniter confirmavit, & in Apendice Concilii Romani à se celebrati locum habere jussit. Utraque Constitutio in Romano etiam Bullario habetur excussa.

VIII. Verùm si temporum circumstantiæ, tum illæ, quæ Chalcedonensis Concilii ætate vigeant, tum aliæ, in quibus res erant, dum Tridentinum decretum prodit, multoque magis illæ, in quibus nunc versamur, debita consideratione expendantur, ut quisque intelliget, prioribus sæculis, cum omnes Clerici, & ministri Sanctuarii, ut superius innuimus, ex illius Ecclesiæ redditibus vivebant, pro cuius

ser-

servitiis ad Ordines promovebantur, non ita difficile fuisse, præstitutum systema hac in re constanter servare, ut scilicet nullus Ordinatio haberetur, nisi certæ alicujus Ecclesiæ ministerio manciparetur; hic autem neque susceptum officium deserere, nec illud in Ecclesia exercere posset, neque demum plures ordinarentur ministri, quam Ecclesiarum usus, ac necessitas postulare. Sed, cum sequentibus temporibus Beneficia Ecclesiastica, quæ simplicia vocant, erecta fuerint, quorum Rectores residentia onere non tenentur, cum ii dumtaxat, si verè loquamur, Ecclesiæ servitio cum perseverandi obligatione nunc adscribantur, qui in Metropolitanis, Cathedralibus, & Collegiatis Ecclesiis, Canonatus, atque Præbendas, aliaque perpetua Beneficia residentialia obtinent, vel Ecclesiis Paroquialibus, aliisque Beneficiis Curatis præficiuntur; præterea cum post Concilium Chalcedonense, & ante Concilium Tridentinum, admissa fuerint Clericorum Patrimonia pro sufficienti Ordinationis titulo; atque intra id ipsum temporis curriculum Sacrificiorum numerus, & communionum, ac Confessionum frequentia magnoperè excreverint; quæ omnia plures operarios, atque ministros requirunt; quis umquam fide bona contendere valeat, non modò nullam Ordinationem haberi sine Ordinati adscriptione ad alicujus Ecclesiæ servitium, sed etiam hujusmodi servitium ab eo deserere non posse, quin poenas à Chalcedonensi Concilio, aliisque antiquis canonibus statutas incurrat?

IX. Difficultatem hanc rectè animadvertent, ac diligenter examinarunt duo celebres Secretarii Congregationis Concilii, Carolus de Vechiis; & Prosper Fagnanus; qui in quibus-

dam suffragiis suis, magno studio hac super re elaboratis, videntes ex una parte, Concilium Tridentinum quodammodo innovatam voluisse Chalcedonensis Synodi legem, quod indicant illa verba: *vestigii sexti Canonis Concilii Chalcedonensis inhærendo*; ex altera verò parte magnam differentiam intercedere inter circumstantias rerum, quæ Concilii Chalcedonensis ævo, quæque Tridentini Concilii temporibus obtinebant; cum etiam ipsa Tridentina Synodus in *precedenti sess. 21. cap. 2. de reform.* Clericorum Patrimonia certis in casibus, de quibus infra dicemus, pro sufficienti titulo ad sacram Ordinationem haberi permiserit; fateri coacti sunt, præscriptam quidem fuisse à Tridentino Concilio adscriptionem omnium ordinandorum ad alicujus Ecclesiæ servitium, desumpto exemplo ab antiquorum canonum statutis; sed hanc adscriptionem diversam omninò esse ab illa, quam antiqui canones, & præcipuè sextus Concilii Chalcedonensis, faciendam præscripserant.

X. Quod si quæretur, quænam igitur Episcopo in Synodalibus Constitutionibus, sequenda sit regula ad excludendum nimis magnum Ecclesiasticorum secularium numerum, ad faciendum idoneorum Clericorum delectum, ad obediendum Concilii Tridentini decreto de omnibus Clericis certæ alicujus Ecclesiæ servitio adscribendis; hujusmodi autem adscriptionis, quæ ratio adhiberi, quis usus institui possit; an denique sperare liceat, Episcopi studia in hac re normam sacrorum canonum dirigenda, felicem exitum habitura, nec ipsi potius novatoris nomen acquisitura esse? in promptu erit responsio, ex immutata rerum, & temporum conditione, præclusam non esse viam prudenti Episcopo, quo-

quo-

quominus Synodalibus decretis, aliisque opportunis legibus & statutis, superfluum atque inutilem turbam ab Ordinatione submovere valeat, nullam novitatis notam incurrendo, sed tùm indicatis superius remediis, discreta quadam ratione, utendo, tunc aliis etiam, quæ ex sacris Ecclesiæ canonibus, & Apostolicis constitutionibus desumi possunt.

XI. Cùm enim ex suprâ dictis remediis primum sit illud, quod Episcopales scholæ, & Seminaria clericalia suppeditant, & hæc quidem, si non in omnibus, at certè in plerisque Dioccesibus reperiantur; complures sunt Synodales constitutiones, quibus præscribitur, pluresque sunt Dioceses, in quibus pro lege observatur, ut sacri Ordines nemini conferanturque, vel multos annos, vel saltem definitum aliquod temporis spatium in Seminario non transegerit; ex quo sanè duplex utilitas consequitur, nimirum, ut & ordinandorum numerus minuat, & idonei tantummodo in Clerum adsciscantur, qui vocationis suæ indicia minimè dubia præbuerint. Videantur constitutiones Synodales S. Francisci Salsæ à Præsule de Alex illius successore coordinate & auctæ. Videatur etiam Concilium Romanum sub Benedicto XIII. habitum anno 1725. ubi innovato canone duodecimo Concilii Turonensis, anno 813. celebrati, ita statuitur, *tit. 30. c. 2.* „Omnes „ad sacros Ordines promovendos, per „sex saltem menses continuos ante „ordinationem, in Seminaris respectivè, vel Episcopis apud Episcopos omninò, sacro hoc etiam approbante Concilio, commorari debere „decernimus; alias nunc pro tunc ab „Ordinibus suscipiendis rejectos esse „sciant, nec cum eis, nisi prudenti „Episcoporum arbitrio, dispensan-

„dum „ Quibus consonæ sunt aliæ complures Ecclesiasticæ leges à prædicto Canonico Joanne de Joanne in unum collectæ in citata *Historia Semin. Cleric. c. 6. n. 15. & seq.* In his itaque Dioccesibus, in quibus Seminarium adest, & lex ista jam pridem inducta dignoscitur, ut ii dumtaxat ad Ordines admittantur, qui certo temporis spatio intra Seminarium septa laudabiliter permanserint, satis erit Episcopo hujusmodi legi observantiam constanter diligenterque tueri.

XII. Omnis igitur difficultas hac in re ad eas Dioceses redigitur, in quibus aut Seminaria sunt, sed prædicta lex, & consuetudo loco non habet, aut in quibus Seminarium vel nimis angustum est, vel omninò non adest. Quod itaque ad priores illas Dioceses attinet, oportet, Episcopum suavibus modis suam mentem ac desiderium unicuique declarare, simulque rationes ostendere, ob quas recta disciplinæ ratio postulat, neminem ad sacros Ordines promoveri, qui in Seminario Episcopali assidue, vel aliquot saltem annorum, aut mensium numero commoratus non fuerit. Et quoniam ordinandi hanc excusationem afferre solent, quod ipsi quidem Episcopi voluntati libenter obsecuturi essent, sed ob paupertatem nequeunt alimenta Seminario persolvere; in promptu erit vicissim reponere, prætentam hanc paupertatem subsistere non posse, nisi Patrimonium fictum, aut insufficientis sit Beneficium, quod pro Ordinationis titulo assignatum fuit; alioquin ex illis fructibus atque redditibus, vel saltem modica ipsis accessione facta, alimenta prædicta persolvi possent. Sed quoniam experientia docet, quamlibet laudabilem consuetudinem ac disciplinam, non nisi paulatim, & per gradus introduci pos-

se;

se; & quia præterea, ut suprâ diximus, aliæ quædam Dioceses sunt, in quibus licet Episcopi forsàn pro Seminario erectione, aut ampliatione plurimum adlaboraverint, vel nullum, vel minus capax ad id, Seminarium adest; hoc unum restat in hujusmodi casibus adhibendum remedium, ut aliqua in civitate, ac respectivè in Diocesi designetur Ecclesia, sive Oratorium, quo omnibus saltem diebus Dominicis convenire teneantur omnes, & singuli, qui in Clerum adscribi, aut ad minores, majoresque Ordines promoveri cupiunt, ibique duabus ad minus in singulos menses vicibus, Sacramentali confessione præmissa, sacram Eucharistiam sumere debeant; hujusmodi autem conventuum, si ve congregationum moderatores, & directores constituantur idonei & probi Sacerdotes, Seculares, aut Regulares, pauciores, aut plures, prout Episcopo magis expediens visum fuerit, qui & pro recto rerum ordine invigilent, & uniuscujusque agendi rationem scrutentur, quique ad congregatos sermonem habeant non tam concionando, quàm instructionis, & Cathéchismi ritu, iis demonstrando, quibus dotibus atque virtutibus instructos esse oporteat illos, qui ad Sanctuarii ministeria dignè accedere cupiunt; quænam sint vera Ecclesiasticæ vocationis indicia; quæ ratio vitæ tùm ex ipso Clericali professionis debito, tùm ad proximorum ædificationem servanda ipsis erit, postquam in Clerum adlecti, vel ad minores, aut majores Ordines promoti fuerint. Huic providentiæ, opportunis legibus constabilitæ, si diligens addatur cura, ut omnia exactè studioseque impleantur, quod facile obtineri poterit, si ab Ordinibus arceantur illi, qui in statutarum legum observantia deficere com-

perti fuerint; neque negligentia quantum in ipso fuerit, neque novitatis nomine prudens Episcopus à malevolis argui poterit.

XIII. Sequitur, ut videamus de altero ex remediis superius indicatis, nimirum de ordinandis omnibus, certæ alicujus Ecclesiæ servitio adscribendis; quod quidem: nonnullorum judicio, propter immutatas rerum, & temporum rationes, aut omninò jam fieri non posse, aut nullius fructus, & utilitatis nunc fore videtur. Verùm qui sic existimant, nullam idoneam causam afferre poterunt, cur ab Ordinationibus Clericorum excludi debeat eorundem adscriptio ad Ecclesiarum servitium. Hæc enim, ut suprâ dictum est, à sacro Concilio Tridentino præscribitur. Hæc ipsa nuperrimè à duobus summis Pontificibus Innocentio XIII. & Benedicto XIII. in ejusdem Tridentini decreti executionem faciendam statuitur & inculcatur, tam scilicet quoad illos, qui Clericali Tonsura, & minoribus Ordinibus initiantur, quam quoad illos, qui ad majores Ordines provehuntur; hoc insuper adjuncto, ut, si ommissa fuerit in Ordinationibus, sive à Predecessoribus Episcopis, sive ab ipsis tunc existentibus Præsulibus, antea paractis omissio isthæc per novam ac generalem Clericorum omnium adscriptionem ad Ecclesiarum ministeria suppleatur. Quod si præsentibus temporibus, adscriptio hujusmodi non eos omnes effectus operetur, ac illa, quæ à Concilio Chalcedonensi, aliisque antiquis canonibus præscripta fuit; non tamen omni utilitate destituta censi debet, & maximè si Parochialis fuerit Ecclesia, cui ordinatus adscribitur, atque huic, quemadmodum par est, injungatur, ut susceptum ordinem in ea exercent, ut Ecclesiasticis functionibus

bus in eadem celebrandis inserviendo assistat, ut in Christiana catechesi exponenda Parocho suppetias ferat ut eidem Sanctissimum Eucharistiæ Sacramentum ad infirmos deferenti subserviat; collationes de sacris ritibus, & de casibus conscientiæ, cum ipso Parocho habendas frequentet; neque verò in Clerum admittantur, aut ad superiores ordines aliqui promoveantur, nisi qui hujusmodi servitium diligenter à se præstitum fuisse Ecclesiis, quibus adscripti fuerint, authenticis testimoniis, & monumentis docuerint. Quia verò lex ista ad continendos quidem in officio inferiores Clericos, & Ministros, qui ad Sacerdotium aspirant, satis valida & efficax esse poterit; sed parem vim minimè habebit quoad Presbyteros jam ordinatos, qui superiores sibi gradus ab Episcopo conferendos non esse sciunt; huic tamen alia opportuna media non deerunt, quibus Sacerdotes etiam adducere valeat, ut debitum servitium præstent Ecclesiis, quibus eos in Ordinatione adscripsit, seu aliis, quarum ministeriis, sic exigente Diocesis necessitate, eosdem forsàn addixerit. In occurrentibus enim Beneficiorum Ecclesiasticorum collationibus, aliorumque officiorum, & administrationum provisionibus, atque deputationibus, facile ipsi erit Sacerdotes sibi obtemperantes, ac sedulam Ecclesiasticis muneribus operam navantes, inobedientibus, ac desidiis præferre, ac debito honore remunerari, nec ullam umquam rationem habere illorum, qui sibimetipsis, Ecclesiæque inutiles, satis sibi occupationis esse putant, si quotidie Missarum Sacra faciant, in quo idcirco assiduos & diligentes se præstant, ut quotidianam eleemosynæ stipem non amittant.

XIV. Et quidem his omnibus,

quæ hactenus dicta sunt, nihil impedimenti afferre potest aut introducta disciplina Beneficiorum simplicium, aut recepta consuetudo ordinandi Clericos ad titulum Patrimonii. Numquid enim Beneficium simplex, aut Patrimonium exemptionem alicui tribuere potest, ut Seminarium ingredi non teneatur, aut peculiaris Ecclesiæ ministeriis adscribi, eique inservire nequeat? Poterò Ordinationes ad titulum Patrimonii originem suam repetunt à Concilio Lateranensi III. quod anno Dòmini 1179. sub Alexandro III. Pontifice celebratum fuit; ex quo nimirum desumptum est *Cap. Episcopus de præbendis*, ut rectè observat Thomassinus *de vet. & nov. Eccles. discipl. p. 2. lib. 1. c. 9. n. 2.* Addit verò Van-Espen *Jur. Eccles. univ. part. 2. tit. 9. c. 6. num. 11.* „Negari nequit, titulum „Patrimonii à sæculo decimo tertio „passim invaluisse, atque titulum Or- „dinationis non amplius acceptum fuis- „se pro Ecclesia, cui ordinandus ad- „scriberetur eum in finem, ut ibidem „stabiliter functiones Ordini proprias „obiret; sed pro proventibus, è „quibus ipse ordinandus honestè vi- „vere possit.” Disputatum quidem fuit in Concilio Tridentino, & acriter controversum, abolendus ne, an retinendus esset usus ordinandi Clericos ad titulum Patrimonii, aut pensionis Ecclesiasticæ; cum aliqui jam tunc animo prospicere se dicerent; si hujusmodi consuetudo retineretur: apertum aditum relictum iri, ut ordinationum numerus in immensum forsàn excresceret. Sed aliis prudenter considerantibus, quod si unicus Beneficii titulus ad Ordinationem reliquus foret, cum plures essent Dioceses Ecclesiasticis Beneficiis parum feraces, aliæque ipsis penè destitutæ, futurum facile esset, ut Dioecesa-

ni sufficientem ministrorum numerum spiritualibus eorum usibus non haberent, in hoc demùm consilium à Patribus prudenter deventum fuit, ut titulum Patrimonii, sive Pensionis, nequaquam excluderent, sed admitendum statuerent pro iis dumtaxat, quos Episcopus judicaverit assumendos pro necessitate, vel commoditate Ecclesiarum suarum; ut legitur in *cap. 2. sess. 21. de reform.* & latius narratur à Cardinali Pallavino in *Historia ejusdem Concilii lib. 17. cap. 9.*

XV. Hujus itaque decreti verbis, simulque intentioni sacri Concilii inhærendo, dicendum est, hodierno etiam tempore verum Ordinationis titulum eum esse, quem Ecclesiastica Beneficia suppeditant, nec nisi per viam dispensationis, Patrimonium, aut Pensionem pro titulo Ordinationis admitti, quod apertè docet, Fagnanus in *cit. Cap. Episcopus. n. 24. de præbendis*, ubi testatur, talem etiam esse sensum sacræ Congregationis ejusdem Concilii Interpretis: „Hodie solum Beneficium est titulus legitimus ad sacros Ordines, Patrimonium verò „non nisi dispensativè; quemadmodum „alias etiam declaravit sacra Congregatio ejusdem Concilii Interpretis.” Quæ cum ita sint, improvidus quidem novator ille Episcopus foret, qui Patrimonii, aut pensionis titulum in Synodalibus constitutionibus suis prorsus de medio tolleret; at verò sapiens executor mentis prædicti Concilii dicendus erit ille, qui diligenter perpendens, quot sint per Dioecesis Beneficia, de quibus ipse disporre valeat, & quo sacrorum ministrorum numero Dioecesis ipsa indigeat, ut in Parochialibus, aliisque Ecclesiis, divinus cultus, & Sacramentorum administratio rectè gerantur, ut Monialibus Confessarii, Hospitalibus, &

Locis piis Rectores, & Cantores non desint; hinc regulam, atque mensuram capiat, juxta quam, ad supplendum Beneficiorum defectum, Ordinationes alias ad titulum Patrimonii, alias autem ad titulum Pensionis Ecclesiasticæ admittat, & peragat. Ita enim intelligenda est necessitas illa, aut commoditas Ecclesiarum, quam Tridentina Synodus præ oculis haberi jubet. Ad quam tamen rectè præterea referri poterunt occurrentes identidem casus piorum quorundam virorum, quos generis nobilitas, aut sacrarum disciplinarum scientia commendat, quique Ecclesiastici Beneficii obtinendi copiam non habentes, in Clerum se admitti, & ad sacros Ordines promoveri postulant ad titulum Patrimonii, aut Pensionis Ecclesiasticæ; siquidem negari non potest, per hujusmodi viros non parum splendoris, & utilitatis in Ecclesiam redundare. Sic se gerendo; atque his conformes Leges, & Constitutiones Sinodales edendo, tum obloquentium censuras spernere, immeritumque novatoris nomen, sibi forsàn appictum, nequaquam formidare debet Episcopus; tum etiam id obtinebit, ut Ecclesiasticorum suorum numerus intra justos fines consistat. Ad quem effectum præterea haud parùm contulerit; si accuratam instituat inquisitionem super realitate & subsistentia Patrimonii, ad cujus titulum singuli quique ordinari se postulant; innumeræ sunt enim fraudes, quæ in professionibus, & assignationibus hujusmodi patrimonialium censuum atque reddituum committi possunt, quibus ut obviam iret Apostolica Sedes, opportuna remedia suppeditare ac præscribere non omisit, quæ aliàs à nobis demonstrata fuerunt in *nostra Institutione 26. Latine editionis.*